

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗНЕШКОДЖЕННЯ «ПАТЕНТНОГО ТРОЛЯ»*Запорізька державна інженерна академія, кафедра МОУП*

Права у сфері технічної творчості захищаються патентом, однак сьогодні почастишали випадки зловживання «патентним тролінгом» недобросовісними громадянами. Патентний троль (Patent Troll) – компанія або підприємець, чий бізнес полягає виключно в отриманні ліцензійних платежів за використання належних йому патентів. Термін запропонував американський юрист Пітер Деткін (Peter Detkin), який працював у компанії Intel. Він описав цим терміном дії компанії TechSearch та її адвоката Раймонда Ніро (Raymond Niro) щодо переслідування Intel [1, с.195-196]. Для отримання патенту в європейських країнах, і в тому числі в Україні, повинна бути виконана лише одна умова – світова новизна технології чи дизайну, при цьому не проводиться експертиза на промислову придатність та винахідницький рівень. Тобто, фактично патент надається тільки під відповідальність заявника.

Патентовласник має право внести свій патент до митного реєстру об'єктів інтелектуальної власності. За останні роки патентні тролі в Україні реєстрували звичайні вішаки для одягу, пробки для фармацевтичної продукції, і навіть патент на дизайн iPad, виданий 2013 року львів'янинові тощо. Серед останніх досягнень патентних тролів – патент нанесення на товар QR-коду та зчитування з нього інформації за допомогою пристрою з камерою, хоча ця технологія застосовується з 1994 року японською компанією DENSO Wave Incorporation.

Для боротьби з патентним тролем міжнародною спільнотою вживаються заходи щодо його знешкодження. Так, 16 березня 2013 р. набрали чинності положення так званого The Leahy Smith America Invents Act, які спрямовані на ускладнення процедури патентування. Однією з перспективних новацій є право третіх осіб впливати на експертизу заявок [2, с.261]. У боротьбі з патентними троями у Євросоюзі та США застосовується концепція «FRAND». Термін «FRAND» походить від «fair, reasonable and non-discriminatory», тобто «справедливий, розумний і недискримінаційний». Концепція передбачає справедливі умови захисту конкуренції і виражається через формулювання певних заборон ліцензіату. У 2017 році в Європейському Союзі запланований початок функціонування Об'єднаного патентного суду. В деяких країнах Європи суд може зобов'язати власника патенту до розгляду спору внести грошову заставу в розмірі потенційних витрат сторін на судовий процес.

Таким чином, патентний тролінг як явище порушує права винахідників (авторів). Крім того, існування такого явища порушує конкуренцію на ринку виробництва та реалізації продукції, виконання робіт та надання послуг. Для запобігання таких наслідків в подальшому необхідно внести зміни до Законів України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», передбачивши, передусім, проведення кваліфікаційної експертизи корисних моделей та промислових зразків.

Література:

1. Воронін Я.Г. Роль патентних тролів у системі патентної охорони права промислової власності / Я.Г.Воронін// Часопис Київського університету права. – 2014. - №4. – С.195-198
2. Черниш Р. Ф., Назарчук Б. Ю.«Патентний тролінг» як передумова до загострення суспільно-політичної ситуації в державі та формування негативного іміджу України на міжнародній арені (за прикладом Житомирської області) / Р.Ф.Черниш, Б.Ю. Назарчук// Часопис Київського університету права. – 2016. - №2. – С.260-263